

Буряад Республикын 80 жэлэй ойдо

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙ ТҮҮХЭНЭЭ

МҮНӨӨ түүхэд ороһон хоридохи зуун жэлэй хорёод онуудай хоёрдохи хахадта хүдөө нютагуудта ажаһуугшадай байдалда олон олон үйлэ хэрэгүүд болоһониинь мэдээжэ. Эндэ эгээ түрүүн урдань үмсын ажахытай байһан хүдөөгэйхид хамтаржа, бүри томохонууд хүдөө ажахынуудыг байгуулжа эхилһэн шуу. Жэшэнь, Хабшараанга гэжэ газарта КИМ-1 гэжэ хүдөө ажахын артель бии болоһон байна.

10 наалишан ажалладаг байһан. Тэдэнэй тоодо һая болотор мэндэ ябаһан Гысыгма Будаева, Нацдан Цыбикова, Дашима Дармаева.

Ажахын бүхы газар таряалан хоёр бригадада хубаарилан үгтэһэн байгаа. Тэндэ бригадирнуудаар Дамба Цыренов Дамба Раднаев хоёр хүдэлмэрилһэн.

1932 ондо Шаралдай тосхондо машинно-тракторна станци эмхидхэн байгуулагдаһан түүхэтэй. Тус станци тойроод ажаһуудаг дүтын нютагуудай

һаамхай үнээн, 38 гахай, 762 хонин, 187 адуу морин, тэдэнэй 96-ниинь хүдэлмэрийн морин гээд тоологдоо. Тэрэл жэлүүдтэ хүдэлмэришэд мориной, эбэртэ малай, тугалай шэнэ байрануудыг барижа абаа, тийхэдэ тээрмэтэй, хүүдинсэтэй болоһон.

1937 ондо гүрэнэй тусхай актаар манай нютагай колхоздо 12496 гектар газар олон жэлдэ эдлэхээр үгтэһэн. Тийхэдэнь колхозой правлени энэ ехэ баялигаа иигэжэ хубаарилаа: 2250 гектар таряалан, 1008 гектар нута сабшалан, 106 гектарта саад, огород тариха гэжэ.

СААШАДАА орооһото ургамалнуудыг тари-ха талмайн гүрэнэй түсэб жэл бүри ехэ болодог байһан. Жэшэнь, 1936 ондо 494 гектар дээрэ орооһото ургамалнууд таригдаһан, харин 1940 ондо энэ талмай 726 гектар болотор үргэн болоо. Тийгээшье һаань, ажахы гүрэндэ орооһо тушааха түсэбөө огто дүүргэжэ шададаггүй һэн. Ушарын гэхэдэ, колхоздо хүдэлмэришэд үсөөн, һайн техникэшье хомор тооной байгаа бшуу. Тиймэһээ ургасаяа саг болзор соонь хуряжа шададаггүй һэн. Үшөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд оло дахин нэлэгдэдэг байһан. Жэшэнь, 1936 онһоо 1940 он болотор табан хүн колхозой правлениин түрүүлэгшээр хүдэлмэрилөө. Жэшэнь, 1936 ондо Пунсуг Содномов, 1937 ондо Ринчин-Доржо Будаев, 1938 ондо Пунсуг Дымбрылов, 1940 ондо Санжа Доржиев.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө хойшо түрэл нютагайнгаа колхоз Намсарай Батуев ударидажа байгаа. Тийгээдшье үни удаан болоогүй байтар ажахын ударидагша өөрөө дайнда мордоо юм. Орондонь Санжа Доржиев ороо, тийгээд халуун дайнай бүхы жэлүүдтэ түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн. Тэрэ аргагүй хүндэ жэлүүдтэ Балдама Нимаева Дулгаржап Чимитова хоёр колхозойнгоо бригадирнуудаар ажаллаһан.

1942 ондо нютагтамнай үхибүүдэй сэсэрлиг нээгдэһэн. Тэндэ Полина Николаевна Игнатьева хүдэлмэрилдэг байһан. Үшөө тийхэдэ Балдама Гармаева туһалдаг һэн. Тийгэжэ эхэнэрнүүд үхибүүдэ найдамтай газарта байлгажа, үглөө эртэһэнэ үдэшэ орой болотор ажалладаг, үшөө һүни болоһон хойно гэртэ бусажа, Улаан Армиин сэрэгшэдтэ дулаан бээлэй, оймһо гэхэ мэтэ оёдог байһан.

1943 оной январин 28-да Мухар-Шэбэрэй райгүйсэдком колхозуудай ажабайдалын саашадаа бэхижүүлхэ зорилготойгоор, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй гуйлтаар Сутайн сомоной хоёр колхозуудыг - Молотовой нэрэмжэтэ ба Карл Марксын нэрэмжэтэ нэгдүүлхэ гэхэн тогтоол абаһан юм. Хамтараад байхадаа, тус ажахыда 201 үрхэтэ айл тоологдоо, 598 хүн зон тэндэ ажаһууһан, тэдэнэй тоодо 50 эршүүл, 138 эхэнэрнүүд, 31 наһаяа гүйсөөгүй

Түрүүлэгшэнь Б. Эрдынеев байһан. Үшөө тийхэдэ Боом нютагта «Арьбан ажал» гэжэ нэрэтэй коммуна байгуулагдаһан (түрүүлэгшэнь Бата-Холхоной Цыренов). Тийгээд саашадаа гушаад онуудаар энэ хоёр ажахынууд Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель боложо хамтараа. Тэрэл үедэ Хабшараанга, Дээдэ Боом, Бэрээн Адаг, Харгаһата нютагуудта ажаһуудаг зон Боом зөөжэ ерэхэн байна. Иигэжэ хамтараад байһан тэрэ сагта 130 үрхэтэ айл, 385 хүн зон ажаһуугаа.

Гушаад онуудай һүүл багаар Молотовой нэрэмжэтэ ажахыда 254 толгой һаамхай үнээн, 182 адуу морин, 465 хонин, 141 залуу эбэртэ мал болоод, 26 толгой гахай тоологдодог байһан. Хүдэлмэришэд гүрэндэ һү, тоһо, зөөхэй, мяха, ноһо гэхэ мэтэ багаар тушаадаг, тийгээшье һаа бүхы түсэбөө сүм дүүргэжэ шададаг байһан. Тийгэжэ бага ехэшье һаань, хүдөө ажахыгаархид мүнгэ зөөри олодог, тэрэнэ барилгада табидаг, мүн һайн үүлтэрэй адуу мал, оньһото техникэ худалдажа абахыг оролдодог һэмди гэжэ мүнөө мэндэ ябаһан үндэр наһатай нютагаархиднай хөөрэдэг.

Молотовой нэрэмжэтэ ажахын эгээ түрүүшын түрүүлэгшээр хүдөө ажахынуудыг хамтаруулха, томдохохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагша, бүхы юмэ һайнаар эмхидхэжэ шадаха бэрхэ ударидагша Намсарай Батуев хунигадаһан. Тэрэнэй орлогшоор Данзан Цыбиков хүдэлмэрилһэн, тоо бүридхэгшөөр Балду Санжиев. һү наалин фермэдэ

хүдөө ажахынуудта трактор болоод, ондоо бүхы техникэ үгэдэг болоһон. Тийгэжэ газараа хүсэтэй оньһото техникээр эдүүрилдэг болоһон ашаар таряашад хүдөө ургамалнуудай яһала үндэр ургаса абадаг болоһон. Жэшэнь, 1911 ондо Түгнын шэлын таряаланууд дээрэнэ гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 2-6 центнер орооһо абадаг байгаа һаа, 1936 ондо тэрэнэ 7-9 центнертэ хүргэжэ шадаа. Харин хоёрдохи табан жэлэй һүүлдэ Боомой тракторна бригада республикын бүхы МТС-эй бригадануудай дунда һайн ажалаараа нэгдэхэ һуури эзлээ юм. Тийхэдэ бригадираар нютагай хүбүүн Лыгден Цыренович Цыренов хүдэлмэрилөө. Хожомын энэ бэрхэ ударидагша «Хүндэлэй Тэмдэг» ордентой Хонхолын МТС-эй, Суулгын совхозой директорээр олон жэлдэ ехэ һайнаар, урма зоригтойгоор ажаллажа гараһан хүн. Тийгэжэ Ленинэй орденээр шагнагдаһан, бэшэ бусадшыг шагнаһуудта хүртэһэн байна.

Мухар-Шэбэрэй аймаг дотор манай колхоз багахан хүдөө ажахы гэжэ тоологдодог һэн. Бүхы колхознигуудай эбтэй эетэй ажаллаһанай ашаар ажахын үйлэдбэри жэл бүри ургажа, хүн зон яһала баян дэлгэр байдалтай болоһон. Тийхэдэ ажахын хүдэлмэришэдэй тоо огто олон болоогүй. 1932 ондо 130 үрхэтэ айл колхоздо ороһон байна, тээд гушаад оной һүүл болотор энэ тоо нэмээгүй.

Дүшөөд оной эхээр манай нютагай ажахыда 1003 толгой эбэртэ мал, тэрэнэй тоодо 362

ДАЙНАЙ
ҮЕЫН БАЙДАЛ

1941 он, июнин 21. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилбэ. Аргагүй хүндэ хүшэр саг манай арад зондо оржо ерэбэ. Ганса түрэл нютагаһамнай Эсэгэ ороноо хамгаалхаяа 90 хүдэлмэришэ хүбүүд мордоо юм. Колхоздоо үлэхэн үбгэд, хүгшэд, эхэнэрнүүд, үхибүүд хамтынгаа ажахы хандаруулхагүй гэжэ үдэр һүниие мэдэнгүй ажаллажа, Эсэгэ ороноо харин дайсаһаа хамгаалжа ябаһан сэрэгшэдтэ, Улаан Армидаа туһа хүргэхыг ехэтэ оролдодог байһан.

үхибүүд, тийгээд багашуул, үбгэд, хүгшэд.

Тэрэ хамтын ажахын адуу мал гэхэдэ иимэ байһан: 2019 толгой эбэртэ мал, тэрэнэй тоодо 660 һаамхай үнээн, 126 гахай, 2524 хонин, 602 ямаан, 171 шубуун болоод, 475 толгой адуу морид.

Тэрэ хүндэ хүшэр дайнай жэлүүдтэ нютагаймнай колхоз нэгэ автомашина болон һү илгадаг хоёр сепаратор худалдажа абаһан юм. Тээд сепараторнуудай нэгэниинь мүнөө манай хургуулин музейдэ байдаг. Энэл даа, нютагаймнай хүгжэлтын замаар ябаһан түүхэ домог.

Цыденжап ЦЫРИТОРОН.

УЛААН-ҮДЭ
ҮРГӨӨМНАЙ

Далан жэлэй урда Долоохон наһатай ябахыдаа, Түрэл болоһон хотодоо Түрүүшынхией эрээ бэлэйб.

Налгай үргэн Үдэ дээгүүр Набтаршаг модон

хүүргээр гараад, Баабай эжыгээ дахасалдаад, Базаар дэлгүүрээр ябагша һэм.

Шобхо оройтой малгайтай, Шара-хүхэ тэрлигтэй Тэргэ моритой буряадууд Түрисэлдэн наймаа хэдэг һэн.

Ухаангүй уужам самсатай, Улаан-шара шүрэтэй Шэмээшэг эхэнэрнүүд шааялдана, Шуран бэрхэдэ найданхай.

Базаарай зүүн хажуугаар Багахан гэрнүүдэй үүдэндэ Борсогор туранхай хитадууд Ботинка улажа хуугша һэн.

Түб хотомнай мүнөөдөө Танихаар бэшэ, гоёл даа. Үндэр сагаан байшангууд, Үргөө ордонгууд бодонхой.

Сахиур сагаан шулуугаар Сэбэр гоёор баригдаһан Оперо баледэй театрай Олон дабхар ордон лэ.

Буряад ороноо суурхуулаһан Багша Ленинэй хүшөө, Бүхы дэлхэйдэ гансахан Бурдрамын һайхан байшан лэ.

Мүнхэ дурасхаал боложо, Манай түб хотодо Агуу Пушкин айлшалаа, Амаршалан бидэниие золгсөө

Барилгануудыг бүтээһэн Бэрхэ дархашуулай хүсэлэн лэ. Байдалаа һайжаруулха гэхэн Бүхы зоной хүсэн гээшэ.

Үргөө хотоёо сэбэрлэхэ Үндэр ноёдой уялга гээшэ. Ажабайдалаа шэнэлхэ Ажалшан зоной арга гээшэ. Надежда МИРОНОВА, багшын ажалай ветеран.

ЗОРИЛГОНУУД:

1. Нургалгын: буряад хэлэнэй үгнүүд тухай нургаалыг дабтах. Үндэһэн буряад үгнүүдыг гүнзэгыгөөр шудалуулжа, баян хэлэтэй, хурса мэдэрэлтэй болгохо. Буряад арадайнгаа хэр угаа хойшо үмдэж ябаһан хубсаһа хунартайнь, гоёлто зүүдхэлнүүдтэйнь танилсуулха.

2. Хүмүүжүүлгын: арадайнгаа ёһо заншал наринаар сахиха мэдэрэлтэй, эхэ байгаалияа пангинаар гамнажа ябаха зонини хүмүүжүүлхэ. Хэшээлэй практическа материал дээрэ оюутадай мэргэжэлтэ ориентаци тухай хүдэлмэри ябуулха. Эсэгэ Ороно хамгаалгын Агуухэ дайн тухай лексическэ материал дээрэ оюутадай гражданска мэдэрэл хүмүүжүүлхэ.

3. Хүгжөөлгын: оршон тойронхи гоё найханине зүб сэгнэхэ арга боломжо нэбтэрүүлхэ. Аман хэлэлгэ хүгжөөхэ.

Хэшээлэй хэргэсэлнүүд: «түхээрэн» столнууд, 2 хонхо, даабаринуудтай карточканууд, табло, кроссворд, ном, планшедүүд.

I. Оролто үгэ (2 мин.).

«Лексикэ» гэхэн темээрэ мэдэсэ шадбарияа элирүүлхын тула бидэ мүнөө дабталгын хэшээл-хэшээл-мүрысөөн үнгэргэхэбди. Хэшээлэй зорилгонууд хэлэгдэнэ.

Оюутад хоёр команда боложо хубаарна, ударидагшадые шэлэнэ. Хэшээл - мүрысөөниие сэгнэхэ журитэй танилсуулха, тэрэнэй һүүлээр багша оюутадыг хэшээлэйнгээ түсэбтэй танилсуулиа.

Хэшээлэй түсэб:

- I шата - «Порилго» (8 мин.).
- II шата - «Кроссворд таалга» (8 мин.).
- III шата - «Үгэ суглуулалга» (8 мин.).
- IV шата - «Ударидагшадый мүрысөөн» (8 мин.).
- V шата - «Бэдэрэ - оло» (8 мин.).
- VI шата - «Би - шамда, ши - намда» (8 мин.).
- VII шата - «Би 5-дахы класста заажа хуранаб» (10 мин.).
- VIII шата - «Оршуулга - сочинени» (10 мин.).
- IX шата - «Хэн түргэн бэ?» (5 мин.).

Самбарта табло үлгэгдэнхэй, даабари бүхэн табан системээр сэгнэгдэхэ. Хэшээлэйнгээ даабаринуудыг дүүргэхэдэ, стол дээрэ байһан элдэб янзын толинуудыг хэрэглэхэдэтнай болохо.

II. Түрүүшын шата «Порилго». Энэ шатада тус темээр теоретическэ мэдэсээ элирүүлэе. Туулмаг соо байһан даабаритай карточкануудыг шэлэжэ абаад, асуудалда харюусахадаа, жэшээнүүдыг мартахагүй.

Тобшолол.
Жюри тус шатын даабаринуудай сэгнэлтын тэмдэгүүдыг табина.

III. Энэ кроссворд таагаад, харюунуудтань ямар удхатай үгнүүд байнаб гэжэ хэлэгты. Бэлдэлгэдэ 3 минута үгтэнэ. Бэлдэлгын һүүлдэ түргэн тааһан

**ХЭШЭЭЛЭЙ ТЕМЭ:
ЛЕКСИКЭ**

командаһаа нэгэ оюутан гаража, самбарта үгтэһэн тус кроссворд хүсэлдүүлхэ.

дабтагдаха ёһогүй. Шэнэ бии болоһон үгнүүдэйнгээ удха дээрэ хүдэлмэри үнгэргэхэ.

Тобшолол.
Жюри энэ даабарини сэгнэлтэнүүдыг харуулиа.

V. «Ударидагшадый мүрысөөн» гэхэн шата эхилэе.

Миний асуудалнуудта харюусагты:

1. Хоёр гараа хажуу тээшэнэ тэниилгэһэнтэй адли утын хэмжүүр?

2. Эрхы болон долёбор хургануудаараа барихын шэнээн хэмжүүр? (шэмхэ).

Эдэ үгнүүдээрэ мэдүүлэлнүүдыг зохиохо.

Мүнөө бэе бэһээ асуудал хурагты.
1. Гуталай шагайнаа дээшэнхи хуби? (түри).

2. Гуталай ула хашааһан хоёры хабшажа оёһон нарихан хур? (хабшааһан).

Эдэ үгнүүдэйнгээ удха дээрэ хүдэлмэри үнгэргэхэ. Планшет хэрэглэхэ.

Тобшолол.
Жюри сэгнэлтэнүүдыг харуулиа.

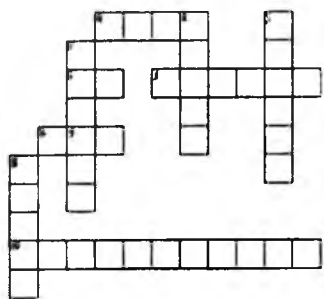
VI. «Бэдэрэ - оло».

Буряад литературынгаа хэшээлдэ Х.Н. Намсарасвай «Тахуунай» гэхэн рассказтай танилсаһан байнат. Бидэ энэ рассказай хоёр хэһэгүүдыг абажа, тус текстнүүдэйнь үгнүүд дээрэ шэнжэлэлгын хүдэлмэри үнгэргэе. Текстнүүд сооһоо олон удхатай, шэлжэһэн удхатай үгнүүдыг, синоним болон антонимуудыг, хуушарһан ба абтаһан үгнүүдыг оложо тайлбарилха. Бэлдэлгэдэ 5 минута үгтэнэ.

I команда - «Энэ ламын хажууда... - гээд тушаажа үгэнэ» (61 - дэхи нюурта).

II команда - «Лама нюдөө ехэ болгожо... ороод айлдажа байгаа гээшэ» (64 - дэхи нюурта).

Тобшолол.
Жюри энэ шатын сэгнэлтэнүүдыг харуулиа.

- 1. Мориной табгай.
 - 2. Табан хушуу малай нэгэн.
 - 3. Буряад гуталай хойто хашааһан.
 - 4. Намгадэй дэглээ дүүгээрэ үмдэдэг хамсыгүй, захагүй, урдуураа хэтэрхэй хубсаһан.
 - 5. Зуун буруун нэгэ бойлторготой (таабари).
 - 6. Угын нэгэ хуби.
 - 7. Зэмэ (синоним).
 - 8. «Сэбэр» гэхэн удхатай түбэд нэрэ.
 - 9. Хилээмэ барихын тула зуурагдаһан гурил соо хэгдэдэг зүйл.
 - 10. Шэнэ зоригто ябадал, үйлэ хэрэг.
- Тобшолол.**
Жюридэ үгэ үгтэнэ.

IV. «Үгэ суглуулалга» гэхэн шата.

Энэ мүрысөөн хүн бүхэндэтнай мэдэжэ байха. Булта нэгэшье бэшэ энэ нааданаар мүрысэһэн байгаа ёһотойт. Манай колледждо энэ түүхэтэ ушар угтахын тула ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Манай арад зон баатаршалга гаргажа, энэ Агуухэ дай илажа гараһан. 3 минутын туршада «баатаршалга» гэхэн үгын үзэгүүдыг хэрэглэжэ, шадал хаа олон шэнэ үгнүүдыг бии болгохо. Сагайнгаа дүүрэхэдэ, команда бүхэнһөө нэгэ хүн самбарта гаража, ээлжээгээр зохиоһон үгнүүдээ хэлэхэ. Үгнүүд

- Хушан шара басаган
Хубсаһаа тайлаха
бүрээ уйлуулдаг.
(**Һонгино.**)
- Алда уга бэстэй
Алтан шара толгойтой.
(**Наран сээг.**)
- Гарахань газарһаа,
Галзуурхань тэнгэриһээ.
(**Хамхуул үбһэн.**)
- Сэгсы сагаан хүбүүн
Сэбэр ногоон дэгэлтэй,
Улаан торгон малгайтай,
Ута намар болоходо,
Анда гурбан туламдаа
Алта мүнэг хуряадаг.
(**Аранга тибһэн.**)
- Шугы шэбэр шэнги,
Энхэ нуурай хулһан шэнги,
Амба сарай гэшхэһэн шэнги.
(**Буга.**)
- Дээрэһээ бууһан шэнги,
Дэгнүүл дээрэ тогтоһон шэнги,
Хурын уһаар угааһан шэнги,
Хурса хутагаар мүлиһэн шэнги.
(**Үндэгэн.**)

ТААЖА ТУРШАГТЫ!

- Тэмээгээр түрүүндээ,
Ямаагаар гадарлаа,
Адуугаар доторлоо,
Нохойгоор гэшхүүлээ.
(**Шандаган.**)
- Ондой сондой ажалша баатар,
Ууса матаргай таһархай баатар.
(**Шоргоолзон.**)
- Энхын басагад
Энгэр сагаан.
(**Алаг туун.**)
- Нарай басаган
Наян найман хушалгатай.
(**Капуста.**)
- Нарин үндэр бэстэй,
Наян найман таһагтай,
Таһаг бүридөө үргөөтэй,
Үргөө бүридэнь үндэгэн.
(**Хоолос.**)
- Сагаан таһаа
Ногоон һүүлтэй.
(**Мангир.**)
- Улаан басаган

- Ногоон хүнжэлтэй.
(**Свекло.**)
 - Газар дээрэ гэжэгэнэ,
Ганса хурган
Газар доро.
(**Морхооб.**)
 - Уулын хажууда
Улаан хубһан.
(**Алирһан.**)
 - Хадын хажууда
Хара хубһан.
(**Хара нэрһэн.**)
 - Нугада дэбисхэртэй,
Ногоон хүнжэлтэй,
Номин зүүдхэлтэй,
Наян табан гүлгэтэй.
(**Үгэрсэ.**)
 - Тулажа бододог,
Татажа байдаг,
Табан сагаан хүбүүтэй.
(**Горох.**)
- Г.ЛЕНХОБОВОЙ**
суглуулбаринаа.

Эхо гастрольных концертов

ПОЕТ И ПЛЯШЕТ УСТЬ-ОРДА

Большой интерес у улан-удэнского зрителя вызвали гастроль Государственного ансамбля песни и танца «Талын аялганууд» («Степные мелодии») из Усть-Ордынского Бурятского автономного округа. Потому что ансамбль «Степные напевы», являясь представителем единого бурятского этноса, очень редкий гость в Республике Бурятия. Да к тому же идут различные разговоры о ликвидации Усть-Ордынского Бурятского округа, как субъекта Федерации, отдав ее в Иркутскую область.

Исходя из этого, хотелось бы поподробнее узнать об творческом пути и дальнейшей перспективе роста коллектива у директора ансамбля, заслуженного работника культуры Российской Федерации Лидии Борисовны Бутухановой. Л.Б. Бутуханова рассказала нам о том, что ансамблю «Талын аялганууд» исполнилось в этом году 25 лет. Из них на протяжении 15 лет ансамбль носил статус народного, а 10 лет тому назад был удостоен звания Государственного ансамбля, т.е. стал профессиональным коллективом.

За эти годы ансамбль неоднократно гастролит в разные страны, в частности, по странам Западной Европы. Только за последние несколько лет ансамбль успел побывать на гастролях в Германии, дважды в Монголии, Южной Корее.

Л.Б. Бутуханова радостно сообщила нам, что многие солисты ансамбля принимают участие во всероссийских конкурсах и фестивалях. Лауреатом Всесоюзного конкурса вокалистов им. М. Глинки является обладательница прекрасного голоса, солистка ансамбля Татьяна Галсанова. В свое время она работала в Бурятском оперном театре и в ансамбле «Байкал». Также прошли академическую школу оперного театра солисты ансамбля заслуженный артист РБ Владимир Таршинаев, ставший лауреатом конкурса «Белый месяц» в 2003 году, и Дарижал Таршинаева, завоевавшая в 2002 году звание

лауреата конкурса «Дангина» в номинации «Хатан». Лауреатом конкурса им. Л.Линховоина является Александр Намжилов, а Баярма Гилязова - лауреатом конкурса «Саянские горы». В творческом плане на будущее, как сказала директор ансамбля Л.Б. Бутуханова, намерены включить в репертуар ансамбля одно из величайших культурных наследий монгольских народов - горловое пение.

Ну а в вечернем представлении особый интерес у зрительской аудитории вызвала показанная в первом отделении концерта старинная бурятская легенда, нисходящая своими корнями к XVII веку, «Песнь о славном охотнике и разбойнике Амагзое». Эта легенда была оформлена в музыкальный спектакль известными деятелями культуры, режиссерами - поста-

ходящее событие на сцене настолько увлекает зрителя, что он, словно замороженный, затаяв дыхание, сопереживает вместе с актерами перипетиям бурятушующих страстей действующих персонажей спектакля.

И через призму веков мы увидели радости и горести народа и тяжелейшие испытания, предсказанные в весте сне Амагзоя, выпавшие на его долю в этот сложный и смутный период времени для бурятского народа. Отважно боролся смелый охотник Амагзой из великого рода шоно-волка с жадными и коварными богачами, разорившими непо-

лотил на сцене Владимир Таршинаев.

Во втором отделении вечера были прекрасно исполнены бурятские песни солистами ан-

Бурятней и Усть-Ордой, чтобы это сотрудничество единого бурятского народа не прервалось, а еще больше укреплялась. Об этом пишет известный поэт Есу-

новщиками из Бурятии, заслуженным деятелем искусств РБ Д.Н. Баторовой и народными артистами РБ Э.З. и С.Ц. Жамбаловыми. Спектакль получился очень зрелищным, увлекательным и интересным в смысле познавательного плана и исторического прошлого бурят-монгольского народа. Она уводит нас в глубокую старину древних обычаев, традиций, фольклора, обрядов, а также в мир песенного и танцевального творчества, сопряженном в унисон с напевной мелодией веселого хора - прибайкальских бурят. Проис-

мерными поборами хозяйство простого народа. И надо сказать еще и о том, что храбрый Амагзой олицетворялся в сознании народа, как добрый «разбойник», защищавший обездоленных людей в современном понятии (наподобие Робин Гуда или Пушкинского Дубровского) от алчных угнетателей-богачей. И благодарный бурятский народ увековечил своего героического сына Амагзоя в эпических сказаниях и в песне «Шоно Баатар», как память о великом предке. Образ бесстрашного охотника Амагзоя великолепно воп-

но звучал оркестр под управлением Б. Жамбалова.

А вся программа вечера была подготовлена художественным руководителем ансамбля Л.Я. Могзоловой. Концерт прошел с большим успехом. Было много аплодисментов, цветов и поздравлений в адрес участников ансамбля, а также пожелания дальнейших творческих успехов замечательному ансамблю «Талын аялганууд» («Степные напевы») из Усть-Ордынского Бурятского автономного округа!

И хочется сказать о плодотворном сотрудничестве между

гей Сындурев в стихотворении «Два крыла»:

У птицы Бурятни было всегда

Два мощных крыла.

Так считалось:

Ага - на восход,

на закат - Усть-Орда.

Но что же с Бурятней стало?

Взгляните на карту, на земли бурят.

Напрасны все наши усилия -

Лишь с крыльями птицы свободно парят.

А наши обрублены крылья...

Думается, что своим замечательным концертом Усть-Орда показала и доказала, что имеет право остаться субъектом Федерации или воссоединиться с родным бурятским народом (исходя из исторической справедливости), т.е. с Республикой Бурятия. И тогда не будут обрублены крылья птицы Бурятни и не закатыт звезда бурятского народа.

Один бурятский этнос - это в своей сущности единый бурятский народ. Да восторжествует связующая нить бурятской земли!

Бакалин ВАСИЛЬЕВ, ветеран труда.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральная директор - ахамад редактор
А.А.АНГАРХАЕВ.
Редакторай уялга дүүргэгшэ Д.Д.ЭРДЫНИЕВА

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОВЕВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), П.Д.НАМСАРАЕВ (генеральная директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (редактор), Т.В.САМБЯЛОВА (секретарнадые хүтэлбэрлэгшэ-генеральная директорэй орлогшо), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редакторай орлогшо), таһагуудые даагшад: В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА; Б.В.ГЫНДЫН-ЦЫРЕНОВ.

Хэб.тэлэй байшанай телефонууд: генеральная директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретарнадай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершины» журналнуудай - 21-55-97; залуушуудай, оюутандай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэринин, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээлэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтеринин - 21-23-67.

Редакцида ороhon материалууд шуу мэдээлдэгдэгүй, мун авторуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, шотагай нэрлүүдэй бэлэргые хатагайруудлан ушарта авторуудын харюусалгамай. Редакциин ханамжа астраахитай адм бэлэ байжа магад.

Газетэ хэблэлэй 1
хуудалан хэмжээтэй,
Индекс 50901.
Хамтын хэблэг - 60130.
Хэблэлд
тушаагдахан саг - 17.00.

"Республиканска типографи"
гэһэн АО-до бэлэдианапозитивүүдхээ
газетэ 3360
хэблэгээр хэблэгдээ.
Директорэйнь телефон: 21-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор
бүридхэлдэ абтанхай.